

1. Sultan II. Mahmut, tımar sisteminin bozulmasından sonra asker ve vergi toplama işini üstlenen ve zamanla bölgelerinde güç kazanan toprak sahibi âyanlarla Sened-i İttifak'ı imzalamıştır (1808). Bu senet ile Osmanlı tarihinde ilk kez bir padişah yönettiği insanlara vergi ve askerlik konularında tavizler vermiştir. Bu senet sultanın iktidar gücünü kısıtlamıştır. Âyanlarla uzlaşa sağlandıktan sonra II. Mahmut'un hedefi ıslahatlar yapmak olmuştur.

Buna göre II. Mahmut dönemiyle ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Sened-i İttifak'la birlikte devletin yönetim yapısı değişmiştir.
B) ıslahatlar yapılmadan önce devletin ileri gelenleriyle anlaşma yolu seçilmiştir.
C) Siyasi ve ekonomik alanlarda çalışmalar yapılması hedeflenmiştir.
D) Padişah yönettiği insanlara karşı çeşitli alanlarda tavizler vermiştir.

2. Osmanlı tarihinde ilk defa Lale Devri ile Batı kültürü ve kurumlarına yoğun bir ilgi başlamıştır. Lale Devri'nde Osmanlılar, Batılılar ve bilhassa Fransızlarla iyi ilişkiler kurmuşlardır. Lale Devri'nde birçok yenilik yapılmıştır. Bu dönemde ilk kez Avrupa'da geçici elçilikler açılmıştır. İlk kez "çiçek aşısı" uygulanmıştır. Çini atölyeleri açılmıştır. 1720 yılında tulumbacıların yerine "itfaiye teşkilatı" kurulmuştur. İtfaiye teşkilatı Osmanlı tarihinde batı örnek alınarak kurulan ilk teşkilat olmuştur.

Buna göre Lale Devri ile ilgili olarak;

- I. Bu dönemde Osmanlı Devleti, Batı'nın gerisinde kaldığını kabul etmiştir.
II. Yapılan tüm yenilikler Fransa'dan örnek alınarak gerçekleştirilmiştir.
III. Siyasal, sosyal, kültürel ve sağlık alanlarında çalışmalar yapılmıştır.

Çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III
C) I ve III D) II ve III

3. Aşağıda verilen Lale Devri ıslahatlarından hangisi Avrupa'daki gelişmeleri yakından takip etmek amacıyla yapılmıştır?

- A) Avrupa'da ilk kez geçici elçiliklerin açılması
B) İbrahim Müteferrika ve Said Efendi tarafından ilk kez matbaanın getirilmesi
C) Mimaride ilk kez Avrupa tarzı eserlerin inşa edilmesi
D) Kağıt, kumaş ve çini fabrikalarının kurulması

4.

- III. Selim (1789-1807) Nizam-ı Cedit (Yeni Düzen) adlı yeni bir ordu kurmuştur.
- II. Mahmut (1808-1839) Yeniçeri Ocağı'nı kaldırarak Asakir-i Mansure-i Muhammediye adlı bir ordu kurmuştur.

Yapılan ıslahatlara bakarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Osmanlı'da askerî yapıya etki edecek nitelikte değişiklikler yapılmaktadır.
B) Devlet, yeniliklerle kötü gidişe son vermeye çalışmaktadır.
C) Osmanlı Devleti'nde köklü askeri ıslahatlar yapılmaktadır.
D) Osmanlı Devleti, yaptığı ıslahatların hiçbirinden olumlu sonuç alamamıştır.

5. II. Mahmut döneminde çeşitli alanlarda önemli ıslahatlar yapılmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi toplumsal alanda yapılan ıslahatlardan biridir?

- A) Asakir-i Mansure-i Muhammediye ordusu kuruldu.
B) Divan kaldırılarak yerine nazırlıklar (bakanlıklar) kuruldu.
C) Enderun kaldırılarak yerine devlet görevlisi yetiştiren okul açıldı.
D) Memurlara fes ve pantolon uygulaması getirildi.

6. Tanzimat Fermanı'nın bazı maddeleri şu şekildedir:

- Osmanlı Devleti'nde din, dil, ırk ayrımı olmaksızın hukuk önünde herkes eşittir.
- Osmanlı Devleti'nde can, mal, namus güvenliği devlet garantisi altındadır.
- Gayrimüslim ya da Müslüman ayrımı yapılmaksızın herkesten adil ve gelirine göre vergi toplanacaktır.
- Askerlik, herkes için vatan görevi sayılacaktır.
- Rüşvet ve adam kayırmak yasaktır.
- Mahkemeler açık ve adil yapılacaktır.

Buna göre aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Gayrimüslimlere verilen haklar, Müslümanlar tarafından kabul edilmemiştir.
B) Bütün vatandaşlara eşit haklar verileceği belirtilmiştir.
C) Birçok alanda değişiklik ve yenilik sözü verilmiştir.
D) Devletin çeşitli alanlarda kötüye gidişi önlenmeye çalışılmıştır.

7. III. Selim, İrade-i Cedid adında yeni bir hazine kurmuş, bu hazineden yararlanarak Nizam-ı Cedid adında Avrupa tarzında askerî bir ocak oluşturmuştur. Ayrıca III. Selim döneminde Avrupa başkentlerinde daimî elçilikler açılmış, Batılı eserler Türkçeye çevrilmiştir.

Buna göre III. Selim dönemiyle ilgili olarak;

- I. Batı'daki gelişmeleri takip etmeye çalışmıştır.
II. Ekonomik ve askeri alanda yenilikler yapmıştır.
III. Ülkeler arası diplomatik ilişkilere önem vermiştir.

Çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) II ve III D) I, II ve III

8. Osmanlı Devleti'nde yapılan aşağıdaki yeniliklerden hangisiyle halkın ilk defa yönetime katıldığı söylenebilir?

- A) II. Meşrutiyetin ilanı
B) Sened-i İttifak'ın imzalanması
C) Tanzimat Fermanı'nın ilanı
D) I. Meşrutiyet'in ilanı

9. II. Mahmut döneminde çuha (kumaş) imalathanesi açılmış ve yerli malı kullanımı teşvik edilmiştir.

II. Mahmut'un yapmış olduğu yukarıdaki çalışmaların temel amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sadece kumaş üretimini artırmak.
B) Kültürel alanda gelişimi sağlamak.
C) Yerli sanayiye geliştirmek
D) Mutlak otoritesini artırmak.

10. Posta hizmetleri için Posta Nezareti açılmıştır (1840) ve ilk önce Üsküdar-İzmit arasında posta yolu kurulmuştur. Sonra yurdun diğer bölgelerine yayılmıştır. 1855 yılında ise Telgraf Müdürlüğü kurulmuş, 1872'de posta ve telgraf hizmetleri birleştirilmiştir. Böylece haberleşmede yeni bir dönem başlamıştır.

Verilen bilgede yapılan çalışma, Osmanlı toplumuna doğrudan aşağıdaki alanlardan hangisinde fayda sağlamıştır?

- A) Eğitim B) Sanat
C) İletişim D) Ulaşım

11. Tanzimat döneminde (1839-1876);

- Mülkiye ve Galatasaray Lisesi açılmıştır.
- Darülfünun (Üniversite) açılmıştır.
- Maarif Nezareti (Eğitim Bakanlığı) kurulmuştur.
- Darümuallimin adlı erkek öğretmen okulu ve Darümuallimat adlı kız öğretmen okulu açılmıştır.

Yukarıda verilenlere göre, Tanzimat dönemi yenilikleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Eğitim alanında yenilik çalışmaları yapılmıştır.
B) Karma eğitim sistemine geçilmiştir.
C) Devletin yönetim biçimi değişmiştir.
D) Bütün eğitim kurumları tek bir merkeze bağlanmıştır.

12.

- I. İtfaiye bölüğünün kurulması
II. İlk Türk matbaasının kurulması
III. Kütüphanelerin açılması
IV. Kumaş fabrikalarının kurulması

Lale Devrinde yapılmış yukarıdaki

yeniliklerden hangileri kültürel alanla ilgilidir?

- A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) II ve IV

13. Osmanlı Devleti'nde ulaşım alanında buharlı gemilerden sonra ikinci atılım demir yolu yapımıyla gerçekleştirildi. 1856 yılında ilk demir yolu hattımız İzmir ile Aydın arasında inşa edilmeye başladı. Zaman içinde Anadolu ve Rumeli topraklarında demir yolu ağı genişledi. 1888'de İstanbul'u Avrupa'ya bağlayan demir yolu açıldı.

Aşağıdakilerden hangisi demir yolu yapımının sonuçlarından biri değildir?

- A) Karayolu taşımacılığı son bulmuştur.
B) Yük taşımacılığı kolaylaşmıştır.
C) Ulaşım kolaylaşmış ve ucuzlamıştır.
D) Kültürlerarası etkileşim artmıştır.

14.

II. Mahmut döneminde;

- Divan teşkilatı kaldırılarak yerine bakanlıklar getirildi.
- Yeniçeri ocağı kaldırıldı.
- Avrupa'ya öğrenci gönderildi.

Buna göre aşağıdaki alanlardan hangisi ile ilgili ıslahat yapıldığı söylenemez?

- A) Siyasi B) Ekonomik
C) Eğitim D) Askeri

CEVAP ANAHTARI

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	C	A	D	D	A	D	D	C	C
11	12	13	14						
A	C	A	B						

EBA ve MEB Kazanım sorularından derlenmiştir...

